

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 630/2016 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kilpirauhassairauksien lääkehoidosta syntyneen kiistan aiheuttamista kustannuksista valtiolle

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Ari Jalosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 630/2016 vp:

Pitääkö ministeri yhtenä ratkaisuvaihtoehtona sitä, että puolueeton selvitysmies tutkisi kilpirauhaskiistaa kustannukset mukaan lukien ja

miten ministeri huolehtii siitä, että kilpirauhaskiistan kustannukset eivät enää kasva eikä valtion varoja kulu turhaan kymmenissä kiistaan liittyvissä oikeudenkäynneissä ja työkyvyttömyyden hoidossa, joka olisi vältettävissä potilaille soveltuvalla T3-lääkityksellä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kilpirauhassairaudet ovat yleisiä ja niitä esiintyy väestössä jopa 3-10 prosentilla, kun mukaan luetaan lievät tautimuodot. Kilpirauhasen toiminnan muutosten oireet voivat olla hyvin epätarkkoja ja ilmetä väsymyksenä, muistiongelmoina, paleluna, vähentyneenä hikoiluna, painonnousuna tai ummetuksena. Myös monet muut sairaudet aiheuttavat samankaltaisia oireita. Sairaus on kuitenkin tunnistettava tavallisesti varsin helposti verikokeiden avulla.

Kilpirauhasen vajaatoimintaa hoidetaan lähtökohtaisesti tyroksiinilääkityksellä (T4). Tyroksiinilääkitys auttaa useimpia potilaita, kun sopiva annostus löytyy. On kuitenkin myös potilaita, jotka eivät saa apua pelkästä tyroksiinilääkityksestä. Tällöin voi olla perusteltua kokeilla, hyötyisikö potilas tyroksiini-trijodityroniini-yhdistelmä-lääkityksestä (T4 + T3). Mitään kilpirauhashormonivalmisteita ei pidä määrätä tai käyttää ilman asianmukaisiin potilaan tutkimuksiin perustuvaa diagnoosia. Olennaista on, että potilas saa oikeaa hoitoa hänellä todettuun sairauteen sekä hoidon asianmukainen ja riittävän tiivis seuranta. Kun lääkitys aloitetaan, on tärkeää seurata säännöllisesti, miten se vaikuttaa potilaan vointiin ja veriarvoihin.

Kilpirauhaspotilaat tarvitsevat hyvää, lääketieteellisesti perusteltua hoitoa. Kiisteltyyn T3-hoitoon, varsinkin hoitoon pelkällä T3:lla (T3-monoterapia) liittyy kohonnut haittatapahtumariski: ilman asianmukaisia lääketieteellisiä perusteita määrätty T3-hoito voi johtaa kilpirauhasen liikatoimintaa vastaavaan tilaan, joka voi olla hengenvaarallinen.

Palveluvalikoimaneuvosto on 21.5.2015 todennut lausunnossaan, että kilpirauhasen vajaatoiminnan osoittaminen T3- ja rT3-mittauksilla ei kuulu Suomen julkisesti rahoitettuun terveydenhuollon palveluvalikoimaan ja että kilpirauhasen vajaatoiminnan hoito T3:lla ei kuulu Suomen julkisesti rahoitettuun palveluvalikoimaan, sekä että kilpirauhastoiminnaltaan

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 630/2016 vp

normaalien henkilöiden masennuksen tai ylipainon hoito T3:lla ei kuulu Suomen julkisesti rahoitettuun terveydenhuollon palveluvalikoimaan.

Lääkkeitä voidaan määrätä, jos siihen on potilaskohtaisesti lääketieteellisesti perusteltu syy, lääkityksen vaikutuksia potilaan vointiin seurataan asianmukaisesti ja hoito toteutetaan turvallisesti. Lain terveydenhuollon ammattihenkilöistä mukaan terveydenhuollon ammattihenkilön ammattitoiminnan päämääränä on terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, sairauksien ehkäiseminen sekä sairaiden parantaminen ja heidän kärsimystensä lievittäminen. Terveydenhuollon ammattihenkilön on ammattitoiminnassaan sovellettava yleisesti hyväksytyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, jota hänen on pyrittävä jatkuvasti täydentämään. Ammattitoiminnassaan terveydenhuollon ammattihenkilön tulee tasapuolisesti ottaa huomioon ammattitoiminnasta potilaalle koituvat hyödyt ja sen mahdolliset haitat.

Valvira tehtävänä on osaltaan varmistaa potilasturvallisuutta valvomalla sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja toimintayksiköiden toimintaa. Valviralla ei ole toimivaltaa asettaa yleisiä ehtoja lääkkeiden määräämiselle, eikä myöntää erityislupaa sitä edellyttävien lääkkeiden, kuten trijodityroniinin, käytölle. Erityisluvat myöntää Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea. Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston tehtävänä on antaa suosituksia siitä, mitkä palvelut kuuluvat terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Se on pysyvä toimielin, jonka asettaa valtioneuvosto, ja se toimii sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä.

Suomalaisissa lääketieteen ammattilehdissä on viime vuosien aikana käsitelty toistuvasti kilpirauhassairauksien hoitoa. Tämä on osaltaan johtanut hoitokäytäntöjen yhdenmukaistumiseen ja myös T3-lääkityksen käytön vähenemiseen. Yhtenäiset käytännöt johtavat myös hoitokustannusten tasoittumiseen.

Terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Se on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Tähän on kilpirauhaspotilaisen hoidossa käytännön terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja viranomaisten toimesta pyritty.

Helsingissä 13.1.2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula